

Poziția Coaliției pentru Incluziune și Nediscriminare asupra proiectului de lege privind respectarea egalității salariale între femei și bărbați

În contextul raportului Comisiei Parlamentare protecție socială, sănătate și familie din 9 februarie 2022 asupra proiectului de lege nr. 404/2021 pentru modificarea Codului muncii nr. 154/2003, Legii nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați și a Legii nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, **Coaliția pentru Incluziune și Nediscriminare (CIN) susține propunerea de înaintare a proiectului de lege spre examinare și adoptare în ședința plenară a Parlamentului în primă lectură.**

Proiectul de lege are drept scop ajustarea cadrului legal național și asigurarea transpunerii angajamentelor asumate de Republica Moldova prin semnarea Acordului de Asociere UE – Moldova, ce include Directiva 2006/54/CE privind punerea în aplicare a principiului egalității de șanse și al egalității de tratament între bărbați și femei în materie de încadrare în muncă și remunerare salarială.

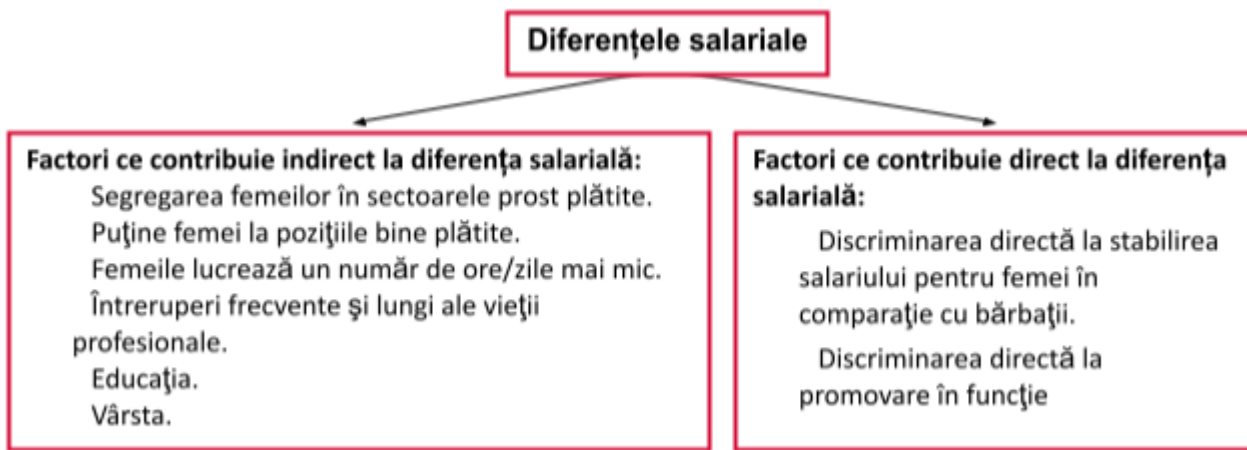
Amintim că, în Republica Moldova nu există măsuri legislative menite să reducă discriminarea salarială și diferențele de gen în salarizare, ce defavorizează considerabil femeile.

Discrepanța între salariul mediu al femeilor și bărbaților crește constant, în prezent acestea constituind 14,1%, cu circa 2 puncte procentuale mai mare față de anul 2011. În valoare monetară, pierderea financiară anuală a femeilor a atins valoarea de 17 079 MDL în 2020, ceea ce presupune că o femeie trebuie să lucreze cu două luni mai mult pentru a atinge salariul mediu anual al bărbatului pentru anul precedent.

Diferențele salariale sunt determinate de o serie de factori ce implică discriminare indirectă pe piața forței de muncă și discriminare directă la locul de muncă.

Discriminarea indirectă pe piața muncii se manifestă prin faptul că femeile acceptă să fie angajate în sectoare mai prost plătite, pe poziții mai inferioare decât bărbații, femeile intrerup mai frecvent și pentru perioade mai îndelungate viața profesională ș.a..

Discriminarea directă de către angajatori/angajatoare a femeilor reprezintă remunerarea comparativ mai mică și reducerea oportunităților de promovare a acestora:

Proiectul de lege va elimina lacunele legislative și va introduce măsuri de transparentizare a sistemului de salarizare și a obligativității față de toți angajatorii de a utiliza un sistem de evaluarea echitabilă a funcțiilor și va permite definirea principiului plată egală pentru muncă egală sau muncă de valoare egală.

Prin modificarea Codului Muncii se va introduce obligația angajatorului de prezentare a informației referitor la nivelurile de remunerare, defalcat în funcție de gen pentru categoriile de angajați care prestează munca egală sau munca de valoare egală, precum și reglementarea criteriilor de evaluare pentru determinarea nivelului de corespundere a muncii de valoare egală prestată de către salariați.

Prin modificarea Legii nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse dintre femei și bărbați, se va obliga angajatorul de a informa periodic salariații și/sau reprezentanții salariaților cu privire la remunerația medie pe categorie de salariați sau de funcții, defalcate în funcție de gen.

Prin modificarea Legii nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, se vor explica noțiunile de: „remunerare“, „munca egală“, „munca de valoare egală“, dar și stabilirea obligației angajatorului referitor la asigurarea egalității de gen, prin informarea periodică a salariaților și/sau reprezentanților

salariaților cu privire la remunerația medie pe categorie de salariați sau de funcții, defalcate în funcție de gen.

Promo-LEX: Curtea Supremă de Justiție confirmă necesitatea executării într-un termen rezonabil a hotărârilor judecătorești irevocabile pe teritoriul regiunii transnistrene

Imposibilitatea executării hotărârilor judecătorești pe teritoriul controlat de către administrația *de facto* a regiunii transnistrene, a fost examinată repetat de către instanțele de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Căușeni din 30 septembrie 2008 și hotărârea suplimentară a Judecătoriei Căușeni din 20 aprilie 2010 s-a dispus transmiterea în posesie Valentinei Zolotco o locuință în mun. Bender (Tighina), regiunea transnistreană.

Pentru că aceste hotărâri nu au fost executate, la 29 noiembrie 2013 a fost înaintată o cerere de chemare în judecată în temeiul Legii nr. 87 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești (în

continuare Legea nr. 87). Prin decizia Curții de Apel Chișinău, a fost constatată încălcarea dreptului la executarea în termenul rezonabil a unei hotărâri judecătorești și s-a dispus despăgubirea reclamantei cu 15 000 lei cu titlu de prejudiciu moral. La 10 decembrie 2014, [Curtea Supremă de Justiție](#) a declarat ca fiind inadmisibil recursul Ministerului Justiției și a menținut decizia Curții de Apel Chișinău.

Pentru că la o distanță de 6 ani, hotărârile adoptate în favoarea reclamantei în continuare nu erau executate, la 29 octombrie 2020, a fost înaintată o nouă cerere de chemare în judecată în temeiul *Legii nr. 87*.

Prin hotărârea din 28 ianuarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost constatată, în mod repetat, încălcarea dreptului reclamantei la executarea în termen rezonabil a hotărârii Judecătoriei Căușeni din 30 septembrie 2008 și a hotărârii suplimentare a Judecătoriei Căușeni din 20 aprilie 2010. A fost dispusă încasarea în beneficiul reclamantei a sumei de 30 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Ca urmare a apelului declarant de către Ministerul Justiției, la 23 septembrie 2021 Curtea de Apel Chișinău a casat hotărârea din 28 ianuarie 2021 și a decis respingerea acțiunii. La 09 februarie 2022, [Curtea Supremă de Justiție](#) a admis recursul dnei Valentina Zolotco, a casat decizia Curții de Apel Chișinău din 23 septembrie 2021 și a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 28 ianuarie 2021.

Printre altele, Curtea Supremă de Justiție a reținut „că teritoriile din stânga Nistrului, se află în jurisdicția de activitate a instanțelor de judecată din Republica Moldova, și a jurisdicției de activitate a executorilor judecătorești, situație ce denotă că, statul Republica Moldova este responsabil pentru neexecutarea hotărârilor judecătorești pronunțate de instanțele din Republica Moldova și care, potrivit sensului lor, urmează a fi puse în executare pe

teritoriul regiunii transnistrene”.

Potrivit avocatului Promo-LEX, Pavel Cazacu, care a consiliat-o pe dna Valentina Zolotco pe durata procesului: *”Evident este o problemă gravă dacă o hotărâre judecătorească irevocabilă nu poate fi executată timp de 12 ani. Decizia Curții Supreme de Justiție confirmă odată în plus necesitatea adoptării unor mecanisme care să asigure executarea eficientă a hotărârilor judecătorești pe teritoriul temporar necontrolat de către autoritățile constituționale ale R. Moldova. Aceste acțiuni rezidă din obligațiile pozitive pe care le deține statul R. Moldova în raport cu locuitorii regiunii transnistrene”.*

---

13 ani de la protestul din fața Procuraturii Generale

La 3 februarie 2009, reprezentanții Asociației Promo-LEX, alături de alte organizații ale societății civile au organizat un protest pașnic în fața Procuraturii Generale, în susținerea democrației și a drepturilor omului în Republica Moldova, inclusiv dreptul la libertatea de întrunire și asociere. La puțin timp de la începutul acțiunii, manifestanții au fost atacați cu gaze lacrimogene și stropiți cu vopsea din spray-uri de către un grup de indivizi care purtau măști, fiind

declanșată o bătaie soldată cu diverse leziuni corporale ale protestatarilor.

Deși altercațiile s-au petrecut în fața procurorilor din cadrul Procuraturii Generale și a fost solicitată intervenția poliției, cu mai multe apeluri la serviciul 902, aceștia au refuzat să intervină în vederea stopării violenței, restabilirii ordinii publice și documentării obiective a cazului. Procuratura Generală a emis o declarație prin care a învinuit organizatorii manifestației de provocarea incidentului.

Organizatorii manifestației au depus o plângere penală la Procuratura Generală. O cauză penală a fost pornită ulterior, iar atacatorii au fost atrași la răspundere penală peste câțiva ani. Prin urmare, la data de 3 august 2009, reclamantii au depus o plângere la Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO), prin care au invocat încălcarea dreptului la libera întrunire, dar și lipsa unor căi eficiente de atac împotriva eșecului poliției în oferirea protecției în timpul protestului. Astfel, prin Hotărârea emisă la 24 februarie 2015, Înalta Curte a constatat violarea art. 11, dreptul la libertatea de întrunire și de asociere, dar și a art. 13, dreptul la un remediu efectiv. Hotărârea CtEDO poate fi accesată [aici](#).

Potrivit avocatului Promo-LEX, care a reprezentat reclamantii la CtEDO – Alexandru Postica: „Întrunirea din 03.02.2009 a avut loc după aproape 1 an de la adoptarea unui cadru legal nou în domeniul întrunirilor. [Legea nr. 26 adoptată la 22.02.2008](#), a marcat o perioadă nouă în evoluția libertății de întrunire. Drept urmare, forțele de ordine au evoluat treptat pentru a oferi o calitate mai bună a serviciilor de asistare a întrunirilor datorită înțelegerii rolului lor la întruniri. Cu

toate acestea există și la moment vulnerabilități în asigurarea ordinii publice în cadrul întrunirilor, care de cele mai multe ori sunt legate de presiunile factorilor politici. Când există o astfel de presiune revin și intervențiile abuzive (de exemplu: dispersarea non-discriminatorie a gazelor lacrimogene în cadrul mai multor întruniri, instalarea corturilor din 2019, aplicarea forței nejustificate în cadrul altor întruniri). Până la momentul de față procedurile standard de operare nu sunt 100% aliniate cu recomandările ODIHR/OSCE, inclusiv lipsa semnelor de identificare personală pe echipamentul tactic; prevalența mijloacelor fizice și speciale în detrimentul intervențiilor non-fizice (dialog, negociere). Nu în ultimul rând vom menționa și fluctuația de cadre din sistemul forțelor de ordine, care admite încadrarea în sistem a unor persoane mai puțin instruite în domeniu, ce pot comite abateri din necunoașterea cadrului legal.”

**[Podcast] PUNCT pe URĂ
Trebuie politicienii să
vorbească mai puțin și să
facă mai mult?**

PUNCT
pe
URĂ

PODCAST

creat de Promo-LEX

Trebuie **politicienii** să vorbească
mai puțin și **să facă mai mult?** ●

Invitata

Maria Corina Barbaros

Lectoră universitară doctor,
Universitatea Al. I. Cuza Iași

La TV, la Radio sau în mediul online, politicienii își transmit mesajele uneori eficient și responsabil, alteori populist și manipulativ.

În ultimii ani, discursul public politic a devenit din ce în ce mai intolerant și acest lucru ne-a determinat să ne întrebăm: Cum ar trebui să fie comunicarea politică în era digitalizării astfel încât să nu devină dăunătoare și periculoasă?

Vă invităm să aflați răspunsul din noul episod al podcast-ului #PUNCTpeURĂ. cu Maria Corina Barbaros, lectoră universitară

doctor la Catedra de Științe Politice-Relații Internaționale Studii Europene în cadrul Facultății de Filosofie și Științe Social-Politice a Universității Alexandru Ioan Cuza din Iași.

Poți asculta acest episod și în [Anchor.fm](https://anchor.fm) sau pe soundcloud.com

Podcast-ul "PUNCT pe URĂ." este produs de Asociația Promo-LEX cu susținerea financiară a Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID Moldova).

<https://promolex.md/wp-content/uploads/2022/02/Trebuie-politicienii-să-vorbească-mai-puțin-și-să-facă-mai-mult.mp3>

DECLARAȚIE: DREPTURI – nu fier vechi

DECLARAȚIE

27.01.2022

DREPTURI - nu fier vechi !!!

promolex.md

Asociația Promo-LEX regretă declarația Prim-Ministrei Natalia Gavriliță privind presupusul interes al Republicii Moldova în reluarea importului de fier vechi pentru uzina metalurgică din Râbnița în condițiile evitării abordării problemelor și a cazurilor grave de încălcare a drepturilor omului în regiunea transnistreană.

În cadrul conferinței de presă din 26.01.2021 Natalia Gavriliță a confirmat că Guvernul Republicii Moldova a solicitat Comisiei Europene revizuirea deciziei privind suspendarea exportului de fier vechi spre Uzina Metalurgică din or. Rîbnița. Dna Prim-Ministră a menționat că a acționat în interesul investitorilor care intenționează să activeze în partea dreaptă a Nistrului, deși nu a exemplificat în ce măsură importul de fier vechi în regiunea transnistreană va

dezvolta ramura metalurgică în teritoriul controlat de autoritățile constituționale.

Acest răspuns confuz trezește nedumerire și îngrijorare privind transparența deciziilor adoptate și eventual existența unui proces paralel de negocieri, atunci când vine vorba despre alimentarea sistemului economic din stânga Nistrului. Or, este evident că profiturile uzinei din or. Rîbnița sunt defalcate în mare măsură pentru un regim care continua violarea gravă și ostentativă a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Ne arătăm îngrijorați de faptul că în pofida insistenței și a numeroaselor noastre atenționări și demersuri, autoritățile constituționale ale R.Moldova continua să nu sesizeze instituțiile europene și partenerii R.Moldova, în aceeași măsură în care se fac demersurile pentru garantarea activității economice a unor instituții din stânga Nistrului.

Guvernul Republicii Moldova nu a condiționat reluarea importului de fier vechi cu garanțiile minime de respectare a drepturilor omului în regiunea transnistreană. Vom reitera că în regiune sunt deținuți ilegal și fără nici un temei cetățeni ai Republicii Moldova, la care nu au acces apărătorii sau rudele acestora. Vom menționa [cauza tânărului Adrian Glijin](#) care se află în detenție ilegală mai bine de un an, soarta deținuților politici și a persoanelor care au criticat administrația de facto. A fost lăsată fără nici o reacție intenția administrației ilegale de [a restricționa accesul proprietarilor la terenurile agricole](#) amplasate în raionul Dubăsari. De asemenea sunt ignorate zeci de Hotărâri ale CtEDO în privința a mii de victime care își așteaptă compensațiile stabilite de Curtea Europeană pentru Drepturile Omului. La fel nu e clar, de ce Guvernul RM, având pârghiile necesare de acordare a anumitor facilități economice structurilor din stânga Nistrului, nu condiționează prin rezolvarea problemelor sistemice de încălcare a dreptului la educație, libera circulație și garantarea altor drepturi civile și politice.

A se vedea, de asemenea &151 din [Hotărârea Ilașcu v. Moldova și Rusia](#):

„... reclamantii au susținut că, sub pretextul retragerii, GOR furnizează firmelor transnistrene piese și instrumente de uz militar. Uzina metalurgică din Râbnița, care produce mortiere de 82mm, a primit în mod regulat camioane încărcate cu mortiere și obuze provenite din depozitul GOR din Colbasna, sub pretextul distrugerii munițiilor netransportabile.”

În acest context, Asociația Promo-LEX:

- Subliniază că aspectele privind promovarea și respectarea drepturilor omului în regiunea transnistreană trebuie să devină fundamentul oricărui tip de negocieri, implicit a procesului politic de reglementare a ecuației transnistrene.
- Reiterează importanța consultării și implicării în acest proces complex a reprezentanților societății civile, mai ales a organizațiilor care monitorizează situația respectării drepturilor omului în teritoriu din stânga Nistrului și apără victimele abuzurilor.
- Solicită Prim-Ministrei, precum și noului Viceprim-ministru pentru Reintegrare, eforturi consistente și consecvente îndreptate spre rezolvarea eficientă și reală a problemelor și fenomenelor de încălcare ale drepturilor omului în regiunea transnistreană.

**APEL PUBLIC Organizațiile
societății civile solicită**

Ministerului Justiției să reia procesul de revizuire a cadrului normativ privind nediscriminarea și asigurarea egalității

La 6 iulie 2018, în Parlamentul Republicii Moldova, a fost înregistrat proiectul de lege nr. 235 ce viza îmbunătățirea cadrului legislativ aplicabil pentru asigurarea egalității și nediscriminării prin amendarea Legii nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, Legii nr. 298/2012 cu privire la activitatea Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității (CPEDAE), Codului Contravențional, ș.a. Acest proiect a fost elaborat de Ministerul Justiției în colaborare cu CPEDAE și societatea civilă în urma evaluării Legii 298/2012 și a Legii nr. 121/2012 realizate de Consiliul Europei în 2016, având drept scop lichidarea deficiențelor depistate în cadrul normativ în vigoare.

Amendamentele legislative au drept obiectiv principal asigurarea unei protecții efective victimelor discriminării prin ajustarea cadrului normativ național la standardele internaționale în domeniul nediscriminării și drepturilor omului, în vederea consolidării capacităților funcționale ale CPEDAE.

Cu regret, proiectul legii nu a fost adoptat de Parlament în nici o lectură, iar la investirea noului legislativ, potrivit procedurii regulamentare parlamentare, proiectul a fost restituit Ministerului Justiției. În decembrie 2020, proiectul a fost republicat de Ministerul Justiției, însă în scurt timp, acesta a fost retras, urmare a demisiei Prim-Ministrului, de

la acel moment. În acest context, Guvernul nu a mai avut dreptul să promoveze proiectul de lege.

În acest sens, organizațiile societății civile reiterează importanța revenirii asupra procesului de îmbunătățire a cadrului normativ privind nediscriminarea și asigurarea egalității. Cadrul normativ cu privire la asigurarea egalității și prevenirea și combaterea discriminării (*în special Legea nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității și Legea nr. 298 din 21 decembrie 2012 cu privire la activitatea CPEDAE*) necesită îmbunătățiri ce țin de extinderea listei criteriilor protejate; introducerea unui șir de definiții cheie în domeniul egalității și nediscriminării; introducerea competențelor CPEDAE de a sesiza Curtea Constituțională și de a aplica direct sancțiuni pentru fapte de discriminare, precum și un șir de prevederi tehnice pentru eficientizarea activității Consiliului.

La fel, modificările propuse în proiectul de lege vor asigura aplicarea unui mecanism eficient de prevenire și investigare al cauzelor de discriminare, precum și acordarea unui remediu efectiv național victimelor discriminării.

Reamintim că necesitatea extinderii competențelor și consolidarea capacității instituționale a CPEDAE este specificată în Directiva 2006/54/CE, recunoscută de R.M. prin semnarea Acordului de Asociere cu UE, și Raportul Comisiei Europene împotriva Rasismului și Intoleranței (CERI) privind Republica Moldova în cadrul celui de-al cincilea ciclu de monitorizare, adoptat la 23 martie 2018 și reiterat în Concluziile CERI, adoptate la 30 Martie 2021.

Principiul nediscriminării reprezintă un pilon important al politicii sociale comunitare, iar egalitatea oportunităților reprezintă cadrul necesar realizării politicii sociale la nivel național și european. Existența normelor care impun garanții eficiente împotriva discriminării și practicilor discriminatorii este absolut necesară într-o societate

democratică.

În acest context, organizațiile semnatare,

SOLICITĂ:

Ministerului Justiției:

- reluarea procesului de îmbunătățire al cadrului normativ privind nediscriminarea și asigurarea egalității.
- organizarea unei ședințe de lucru cu implicarea actorilor relevanți și a societății civile pentru definitivarea proiectului existent.

Lista semnatarilor poate fi accesată [aici](#)

Apelul este deschis pentru subsemnare! E-mail: secretariat.cin@gmail.com

---

Alegerile Locale Noi din 21 noiembrie 2021: rezultatele monitorizării civice și oportunități de îmbunătățire a cadrului legal și a practicilor electorale

Misiunea de Observare (MO) Promo-LEX prezintă principalele constatări cu privire la desfășurarea alegerilor locale noi din 21 noiembrie (5/19 decembrie 2021) în 15 localități din

Republica Moldova. Misiunea a inclus atât observarea pe termen lung a campaniei (6 observatori), cât și în ziua alegerilor (28 observatori statici în fiecare secție din 14 localități și patru echipe mobile a câte doi observatori în mun. Bălți).

În continuare, atragem atenția asupra unor aspecte problematice identificate în aceste alegeri, precum și asupra necesității de îmbunătățire a legislației și a practicii electorale.

Activismul sporit al Comisiei Electorale Centrale (CEC) pe domeniul supravegherii și controlului procesului de raportare financiară a concurenților, a fost o trăsătură distinctivă a acestor alegeri. Amintim că acest scrutin a fost organizat de o componentă nouă a CEC, care în cea mai mare parte a perioadei electorale a fost incompletă, dar funcțională. În context, CEC pare să fi aplicat candidaților desemnați de partide cel mai mare număr de sancțiuni din istoria scrutinelor naționale. Pe de altă parte, în privința candidaților independenți, consiliile electorale de circumscripție (CECE) practic nu au desfășurat nici un fel de verificare a rapoartelor financiare.

Promo-LEX a estimat nedeclararea tuturor cheltuielilor de către 13 concurenți (3 candidați independenți și 10 partide) în sumă de 580 261 lei. Cele mai mari sume nedeclarate au fost estimate pentru PPȘ (51%), BECS (23%), Nicolai Grigorișin CI (17%) și PAS (8%). Cele mai mari omisiuni țin de raportarea cheltuielilor pentru delegare/detașare de personal. Din totalul cheltuielilor estimate drept neraportate, 95% au fost pentru concurenții din circumscripția Bălți. Totodată, potrivit MO Promo-LEX, în cazul concurentului electoral Marina Tauber, desemnat de PPȘ au fost estimate cheltuieli de campanie care au depășit limita plafonului legal aprobat pentru CECE Bălți cu aproximativ 253 093 lei.

Înainte de desfășurarea turului doi de scrutin, CEC de asemenea a constatat folosirea de către concurentul electoral

Marina Tauber a fondurilor financiare și materiale nedeclarate în sumă de cel puțin 34 260,00 lei, iar în consecință depășirea plafonului maxim stabilit pentru CECE Bălți cu cel puțin 9514, 80 lei. Respectiv, potrivit prevederilor legale, CEC a solicitat instanței de judecată anularea înregistrării concurentului electoral. Această situație a condus la faptul că, în dimineața zilei alegerilor din 5 decembrie 2021, CEC a decis suspendarea desfășurării turului doi al scrutinului în circumscripția Bălți.

Promo-LEX nu a fost de acord cu suspendarea de către CEC a turului doi de scrutin în mun. Bălți. În opinia Promo-LEX, turul doi al alegerilor în mun. Bălți trebuia să fie organizat pe 5 decembrie 2021, în buletinul de vot fiind aplicată ștampila cu mențiunea „Retras” în dreptul candidatului a cărui înregistrare a fost anulată. În argumentarea acestei poziții a fost scos în evidență faptul că, legislația electorală nu prevede procedura de suspendare a desfășurării turului doi de scrutin pe motivele indicate în hotărârea CEC, și nici posibilitatea suplinirii locului candidatului retras. Astfel, alegerile locale noi din mun. Bălți au scos în prim plan din nou neajunsurile Codului electoral cu privire la organizarea turului doi de scrutin.

Alegerile au fost în general competitive, dar au fost din nou dezavantajați candidații independenți, și în special candidatele. Candidații independenți sunt impuși la alegerile locale să colecteze semnături în susținerea lor, iar cei desemnați de partide nu au această obligație. De asemenea legislația nu prevede pentru alegerile locale ca femeile-candidate să colecteze mai puține semnături decât bărbații-candidați, după exemplul alegerilor parlamentare.

În total, în cele 15 circumscripții electorale au fost înregistrați 52 candidați, 41 (79%) fiind desemnați de 13 partide politice și un bloc electoral, iar 11 (21%) au candidat independent. Cei mai mulți candidați au fost înregistrați din partea PAS – 15 candidați, BECS – 9 candidați

și PDM – 3 candidați. Doar 29% din totalul candidaților înregistrați au fost femei, în același timp, din 15 primari aleși, 7 (47%) sunt femei.

Concurenții sunt tot mai activi pe online, iar campaniile electorale sunt marcate în continuare de cazuri ce pot fi calificate drept utilizare abuzivă a resurselor administrative. Observatorii MO Promo-LEX au raportat desfășurarea a minimum 362 de activități de promovare electorală de către 15 concurenți electorali. Cei mai activi concurenți au fost: PPȘ (37%), PAS (21%), Nicolai Grigorișin CI (19%) și BECS (14%). Crește constant ponderea publicității electorale pe online. Majoritatea absolută a activităților de campanie s-au desfășurat în mun. Bălți (82%).

Au fost raportate cel puțin 22 de situații care au fost calificate de Promo-LEX drept utilizare abuzivă a resurselor administrative, dintre care majoritatea (15) se referă la întruniri electorale cu angajații instituțiilor publice în timpul orelor de muncă. Per concurenți, repartizarea presupune: Nicolai Grigorișin (CI) – 9; PPȘ – 7; PAS – 5; BECS – 1.

Ziua alegerilor pentru ambele tururi de scrutin a fost în general calmă, dar marcată de o prezență redusă la vot, în special în turul II de scrutin din mun. Bălți. SV s-au deschis și închis regulamentar, în câteva cazuri cu întârzieri ne semnificative. Votarea, la general, a fost organizată eficient. Numărarea voturilor a fost rapidă și calmă. Observatorii Promo-LEX, în cele două tururi de scrutin au fost recepționate 23 de semnalări, dintre care au fost constatate ca și incidente – 19 (în primul tur – 14 și în al doilea – 5). În mod separat atragem atenția asupra a două cazuri de intimidare și influențare a observatorilor de către persoanele publice.

În primul tur de scrutin prezența la vot a depășit 1/4 din numărul alegătorilor înscriși în listele electorale în fiecare

din cele 15 circumscripții, alegerile fiind declarate valabile. În același timp, în turul doi al alegerilor din mun. Bălți prezența alegătorilor a fost de 9,98% (10 218), ceea ce pare a fi cea mai scăzută prezență la vot din istoria alegerilor din Republica Moldova.

MO Promo-LEX a efectuat numărarea în paralel a voturilor pentru fiecare tur de scrutin. Rezultatele finale calculate de Promo-LEX au confirmat în ambele tururi, pentru toate circumscripțiile electorale, rezultatele finale stabilite de CEC.

În funcție de apartenența politică, din 15 funcții de primar, 4 (27%) au fost ocupate de CI și, respectiv, 11 (73%) de reprezentanții a 5 formațiuni politice. Cei mai mulți primari aleși au fost desemnați de PAS – 7 (47%). Din totalul primarilor aleși, 7 (47%) sunt femei, ceea ce din perspectiva de gen este un rezultat bun, ori amintim că doar 29% din candidați înregistrați au fost femei.

Comunicatul este elaborat în cadrul Misiunii de observare a alegerilor locale noi din 21 noiembrie (5/19 decembrie) 2021 desfășurată de Asociația Promo-LEX cu suportul financiar al Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) prin Programul „Democrație, Transparență și Responsabilitate”. Opiniile exprimate în rapoartele și comunicatele publice ale MO Promo-LEX aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorilor sau partenerilor.

Pentru mai multe informații, contactați:

Elena Răileanu-Seremac,
Comunicatoare a Asociației Promo-LEX
GSM: 069895515
e-mail: elena.seremac@promolex.md

Curtea Supremă de Justiție obligă, în mod repetat, Ministerul Afacerilor Interne să radieze datele cu caracter personal obținute de la structurile neconstituționale din regiunea transnistreană

La [22 decembrie 2021](#), Curtea Supremă de Justiție a respins recursul Ministerului Afacerilor Interne și a menținut decizia Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal (CNPDCP) din 16 noiembrie 2018. Decizia privește necesitatea radierii informațiilor recepționate de către MAI

de la structurile de facto din regiunea transnistreană în perioada anilor 1991 – 2005. Informații care sunt în continuare stocate în Registrul informației criminalistice și criminologice (RICC).

În anul 2017, Asociația Promo-LEX a fost sesizată de mai multe persoane care nu-și puteau perfectă actele de identitate, deoarece ar fi avut cazieri judiciare. Pentru că existau dubii cu privire la veridicitatea informației existente în Registrul de Stat, avocații Promo-LEX au sesizat CNPDCP pentru a verifica legalitatea prelucrării și stocării acestor informații. [La 16 noiembrie 2018](#), CNPDCP a adoptat 2 decizii, în privința a 2 beneficiari ai Asociației Promo-LEX, în care a constatat că, în perioada anilor 1991-2005, MAI a prelucrat și stocat date cu caracter personal transmise de către structurile de facto din regiunea transnistreană. CNPDCP a constatat ilegalitatea stocării și păstrării acestor categorii de informații pentru că, *MAI nu poate garanta și/sau legitima temeinicia și veridicitatea acestor informații*. Ca urmare, Ministerul Afacerilor Interne a fost obligat să distrugă aceste informații. În prima cauză de acest fel, CSJ a pronunțat o încheiere irevocabilă la [20 mai 2020](#).

În acest caz, MAI nefiind de acord cu decizia CNPDCP, a contestat-o în instanța de judecată. În urma unui proces care a durat mai bine de 3 ani, Curtea Supremă de Justiție a dispus irevocabil că decizia CNPDCP din 16 noiembrie 2018 este una legală, iar argumentele aduse inițial de avocații Promo-LEX, iar ulterior de către CNPDCP sunt întemeiate. Astfel, a intrat în vigoare obligația MAI de a distruge informațiile parvenite de la structurile ilegale din stânga Nistrului.

Potrivit avocatului Promo-LEX, Pavel Cazacu: *„Stocarea informațiilor provenite din stânga Nistrului au creat senzația de legitimare de către autoritățile constituționale ale R. Moldova a pretinselor cauze penale intentate de către structurile de facto din regiunea transnistreană. Chiar dacă pe parcursul examinării acestor 2 cauze, Ministerul Afacerilor*

Interne [a modificat cadrul legal](#), problemele anterioare nu au fost înlăturate. Or, informațiile înregistrate în Registrul de Stat în perioada anilor 1991 – 2005, sunt în continuare păstrate în Registrul de Stat. Acest fapt confirmă odată în plus necesitatea executării de către MAI a deciziilor adoptate de CNPDCP din 16 noiembrie 2018”.

[Podcast] PUNCT pe URĂ Libertatea de exprimare și Libertatea internetului

Pentru mulți, libertatea de exprimare este un drept absolut, iar internetul ar părea că oferă toate instrumentele pentru ca această libertate să nu fie supusă niciunei restricții.

În realitate însă, lucrurile stau diferit.

Cea mai recentă decizie a unui tribunal din Franța, care a condamnat 11 persoane pentru utilizarea discursului de ură și amenințarea unei adolescente care a criticat islamul pe rețelele de socializare, arată că libertatea de exprimare este un drept fundamental, dar nu absolut, deci poate fi supus unor limitări legale.

În același timp, giganții online-ului luptă constant împotriva oricărei reglementări care ar putea frâna diseminarea informației, cum ar fi drepturile de autor sau cele referitoare la defăimare.

În ultimul episod al podcast-ului #PUNCTpeURĂ din acest an, te invităm să afli mai multe despre libertatea de exprimare în

mediul online și libertatea internetului de la Ioana Avădani, expertă media și directoarea Centrului pentru Jurnalism Independent din România...

Cine monitorizează și sancționează discursul de ură în mediul online?

Care este rolul platformelor online și cum ne asigurăm că acestea nu vor institui o formă de cenzură?

Și au sau nu un rol important utilizatorii online în toată această luptă pentru respectarea libertății de exprimare?

Poți asculta acest episod în [#soundcloud](#) aici 👉

<https://bit.ly/3mskxhG> sau în [#anchorfm](#) aici 👉

<https://bit.ly/3yWipnp>

Acest podcast este realizat de Asociația [Promo-LEX](#) cu suportul financiar al Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională ([USAID Moldova](#)).

<https://promolex.md/wp-content/uploads/2021/12/Libertatea-de-e-xprimare-și-libertatea-internetului.mp3>

[#PodcastPromoLEX](#) [#PUNCTpeURĂ](#)

Capacitățile OSCE în reglementarea conflictului transnistrean sunt insuficiente, iar Federația Rusă nu poate să fie un mediator credibil în procesul

de reglementare transnistreană

În data de 1 decembrie 2021 în ajunul reuniunii anuale a Miniștrilor de externe în cadrul Conferinței anuale a OSCE din Stockholm, a fost prezentată o declarație de către [Platforma Societății Civice "Solidaritate"](#), din care fac parte peste 90 de organizații din 35 de state membre a OSCE.

Această declarație, care a fost înmănată tuturor Statelor membre a OSCE, include atenționări cu privire la [capacitățile insuficiente](#) ale Misiunii OSCE în Republica Moldova cu privire la reglementarea conflictului transnistrean[1].

Documentul mai menționează că analiza corectă a conflictului, inclusiv analiza părților interesate, este de o importanță capitală pentru rezolvarea eficientă a oricărui conflict. Dacă analiza este una eronată, atunci procesele construite pe baza ei sunt ineficiente. În special, o parte în conflict nu ar trebui să acționeze în același timp ca un mediator sau ca un agent de menținere a păcii. Acest lucru este ilustrat, în mod specific, de un rol ambiguu al Federației Ruse în mai multe conflicte. În timp ce formatul transnistrean include Rusia ca una dintre părțile de negociere, Rusia se percepe ca un mediator în discuțiile cu ceilalți parteneri, provocând de fapt un impas în negocieri. Același lucru este valabil și pentru formatul 5+2 al procesului de reglementare transnistreană în care [Rusia și-a impus](#) rolul de menținere a păcii[2] și de mediere, blocând progresul în soluționarea conflictului de mulți ani.

Documentul în cauză s-a adresat guvernelor statelor participante OSCE care s-au adunat la Stockholm pentru reuniunea din acest an a Consiliului Ministerial și Consiliul Permanent din 2-3 decembrie, precum și organismelor și instituțiilor politice OSCE, inclusiv pentru președinția OSCE din acest an și cele viitoare, Înaltul Comisar OSCE pentru minorități naționale, Reprezentantul OSCE pentru libertatea presei, Adunarea Parlamentară a OSCE, Secretarul General OSCE, Secretariatul OSCE și operațiunile OSCE pe teren.

Asociația Promo-LEX este membră fondatoare, alături de alte zeci de organizații a acestei Platforme.

[1] A se vedea paragraful 35 al declarației.

[2] A se vedea paragraful 40 al declarației.